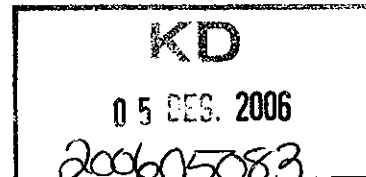

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

FYLKESRÅDMANNEN
Opplæringsavdelingen

Det Kgl. Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep.

0032 OSLO

01.12.2006

Deres ref.:
200605083-/CB

Saksbehandler: Gudveig Salte
Direkte innvalg: 51 51 66 71

Saksnr. 06/6998-6
Løpnr. 33173/06
Arkivnr. A00 &00

HØRING- FORSLAG TIL ENDRINGER I FRISKOLELOVEN; UTTALELSE

Det vises til departementets ekspedisjon av 10. oktober i år i anledning ovennevnte sak.

Fylkesutvalget hadde saken til behandling under møte 28. november og hvor det i sak FU-240/06 ble gjort følgende vedtak:

” Rogaland fylkeskommune viser til foreliggende høringsuttalelse og de merknader som fremkommer av selve saksforelegget.

Rogaland fylkeskommune støtter imidlertid ikke forslaget om å fjerne hjemmelen i forslaget til ny privatskolelov, § 3.1 som gir departementet rett til å gi forskrift om inntak av voksne søkere uten rett til videregående opplæring.

Rogaland fylkeskommune har tidligere gitt uttrykk for at gjeldende friskolelov har en rekke svakheter som gjør den lite egnet til å regulere forholdet mellom offentlige skoler og frittstående skoler på videregående nivå.

Tittelen på loven bør fortsatt være ”Lov om frittstående skular”. Dette sikrer at man unngår sammenblanding med skoler som driver uten offentlig tilskudd. ”

Saksprotokoll og fylkesrådmannens forelegg i saken følger vedlagt til orientering. Saksdokumentet kan hentes ned fra fylkeskommunens hjemmeside, politikk, fylkesutvalget på angjeldende møte-dato.

Med vennlig hilsen

OPP-stab

Gudveig Salte
spesialkonsulent

2 Vedlegg

POSTADRESSE
Sentrum Postboks 130
4001 Stavanger

BESØKSADRESSE
Arkitekt Eckhoffsgt. 1
4010 Stavanger

TELEFON
51 51 66 00

TELEFAKS
51 51 68 90

BANKGIRO: 3201.05.50520

E-POST: firmapost@rogfk.no

INTERNETT: www.rogaland.no

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesutvalget
Møtedato: 28.11.2006
Sak: 240/06

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 06/6998
Tittel: **SAKS PROTOKOLL: HØRING; FORSLAG TIL ENDRINGER I
FRISKOLELOVEN**

Behandling:
Det ble protokollert:

Janne Johnsen, H fremmet følgende forslag som alternativ til de 3 siste setningene i avsnitt 2 i innstillingen:

Slik Rogaland fylkeskommune ser det, representerer det foreliggende lovforslag imidlertid ikke et bedre alternativ enn dagens lov da den setter alt for snevre kriterier for hvilke skoler som kan godkjennes som friskoler.

Fylkesordføreren, H fremmet følgende tilleggsforslag:

Rogaland fylkeskommune støtter imidlertid ikke forslaget om å fjerne hjemmelen i forslaget til ny privatskolelov, § 3.1 som gir departementet rett til å gi forskrift om inntak av voksne søkere uten rett til videregående opplæring.

Anita Egeli, FrP fremmet følgende forslag:

Det foretas ikke endringer i Lov om frittstående skoler.

Knut Vassbø, KrF fremmet følgende forslag:

Rogaland fylkeskommune har følgende merknader til foreliggende lovforslag:

- .1 Tittelen på loven bør fortsatt være "Lov om frittstående skular". Dette sikrer at man unngår sammenblanding med skoler som driver uten offentlig tilskudd.
- .2 Friskoler skal ikke kunne drives kommersielt, dvs med profit.
- .3 Frittstående skoler bør få en konsesjonstid på minst 3-5 år, med oppstart nærmeste 1. august ett år etter at konsesjon er gitt og med en oppsigelsesfrist som pålegger skolen drift ett år utover det året skolen er i når eventuell nedlegging blir vedtatt.

- .4 Frittstående skoler må inngå i fylkeskommunens overordnede dimensjonerings- og lokaliseringpolitikk.
- .5 Frittstående skoler må forplikte seg til å benytte samme inntaksforskrift som fylkeskommunen og ta inn det antall elever som konsesjonen tilsier dersom det er nok søkere. Eventuelle ledige elevplasser må kunne kjøpes av fylkeskommunen etter nærmere avtale.
- .6 Rogaland fylkeskommune anmoder for øvrig staten i samarbeid med KS om å gjennomgå alle økonomiske konsekvenser ved etablering og drift av frittstående videregående skoler i fylkene. Beregninger av satser for tilskudd til forskjellige studieretninger bør også evalueres.
- .7 Rogaland fylkeskommune forutsetter at det gis et tilskudd til frittstående skoler som tilsier regional og lokal konkurranselighet mellom offentlige og private skoleeiere.

Votering:

Egelis forslag fikk 4 stemmer og falt.

Vassbøs forslag, pkt. 1 tiltres med 9 stemmer (KrF, H, FrP)

Vassbøs forslag, pkt. 2, 3, 4, 5, 6, 7 fikk 2 stemmer (KrF) og falt.

Innstillingen setning nr. 1 og 2 tiltres med 13 mot 2 stemmer (KrF)

Innstillingen setning 3, 4 og 5 fikk 6 stemmer (AP, SP, SV, V)

Johnsens forslag fikk 7 stemmer (H, FrP)

Fylkesordførers tilleggsforslag tiltres med 13 mot 2 stemmer (Tveit/SV, Gramstad, AP)

Vedtak:

Rogaland fylkeskommune viser til foreliggende høringsuttalelse og de merknader som fremkommer av selve saksforelegget.

Rogaland fylkeskommune støtter imidlertid ikke forslaget om å fjerne hjemmelen i forslaget til ny privatskolelov, § 3.1 som gir departementet rett til å gi forskrift om inntak av voksne søkere uten rett til videregående opplæring.

Rogaland fylkeskommune har tidligere gitt uttrykk for at gjeldende friskolelov har en rekke svakheter som gjør den lite egnet til å regulere forholdet mellom offentlige skoler og frittstående skoler på videregående nivå.

Tittelen på loven bør fortsatt være "Lov om frittstående skular". Dette sikrer at man unngår sammenblanding med skoler som driver uten offentlig tilskudd.

FYLKESRÅDMANNEN I ROGALAND

Fylkesutvalget

Saksnr.: FU-240/06

Møtedato: 28.11.2006

HØRING; FORSLAG TIL ENDRINGER I FRISKOLELOVEN

Saksgang:	Møtesaksnr.:	Utvalg:	Møtedato	Votering:
	52/06	OU	21.11.2006/	
	240/06	FU	28.11.2006/	

Innstilling:

Rogaland fylkeskommune viser til foreliggende høringsuttalelse og de merknader som fremkommer av selve saksforelegget.

Rogaland fylkeskommune har tidligere gitt uttrykk for at gjeldende friskolelov har en rekke svakheter som gjør den lite egnet til å regulere forholdet mellom offentlige skoler og frittstående skoler på videregående nivå. Lovutkast er, slik fylkeskommunen vurderer det, langt bedre egnet til å regulere dette forholdet. Utkastet gir også rom for forutsigbarhet for foreldre eller andre som måtte ønske å starte en friskole. Rogaland fylkeskommune finner derfor å kunne tiltre hovedtrekkene i det foreliggende endringsforslaget.

Saksutredning:

HØRING; FORSLAG TIL ENDRINGER I FRISKOLELOVEN

Trykte vedlegg:

- 1) Forslag til ny lovtekst i lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova)
- 2) Avtrykk av gjeldende lov om frittstående skolar (friskoleloven)
- 3) Avtrykk av FT-sak nr 16/04 – Forslag om endringer i lov om frittstående skolar (friskoleloven)
- 4) Brev fra Vinterlandbruksskolen på Jæren

Utrykte vedlegg: Høringsnotat med forslag til endringer i friskoleloven

---

1. Saken gjelder:

Regjeringens standpunkt til friskoler er tydeliggjort i den politiske plattformen for flertallsregjeringen – Soria Moria-erklæringen. Av denne fremgår det at:

”Regjeringen vil (...) gjennomgå regelverk og støtteordninger for private skoler for å stramme inn utbredelsen av private skoler som ikke utgjør et religiøst eller pedagogisk alternativ til den offentlige skolen”.

Kunnskapsdepartementet har derfor som bebudet under høringsrunden tidligere i år, den gang knyttet til midlertidig endring av friskolelov og fagskolelov (trinn I), nå sendt på alminnelig høring forslag til helhetlige endringer av friskoleloven (trinn II). Der er utpekt totalt 77 høringsgrupperinger i saken hvorav fylkeskommunene utgjør en av disse.

Uttalefrist er satt til mandag 2. januar 2007. På grunn av sakens fremdrift underrettes høringsorganene om at det ikke vil bli gitt utsatt frist for å avgi eventuelle merknader til høringsgrunnlaget.

2. Bakgrunn:

Lov om frittstående skoler (friskoleloven) erstattet privatskoleloven med virkning fra 1. oktober 2003. Det nye lovverket skiller seg fra den tidligere privatskoleloven på flere måter. En sentral prinsipiell endring er at krav om et bestemt formål, for eksempel religiøst/etisk eller faglig pedagogisk alternativ er fjernet og i stedet erstattet med krav til innhold og kvalitet. Skoler som tilfredstilte minstekravene i loven fikk videre rett til godkjenning og statstilskudd. Retten til godkjenning forutsatte likevel at godkjenningen ikke måtte medføre vesentlige negative konsekvenser for vertskommunen eller vertsfylket.

Etter friskolelovens ikrafttredelse har en rekke skoler oppnådd å bli godkjent som ikke ville ha oppfylt kravene til formål i den tidligere privatskoleloven.

Regjeringen har som kjent vært av den formening at godkjenningsordningen etter friskoleloven ikke kunne opprettholdes i påvente av en mer helhetlig endring av lovverket. Friskoleloven ble derfor midlertidig endret med virkning fra 9. juni i år (trinn I). Endringen innebar at adgangen til å godkjenne nye friskoler ble midlertidig opphevet. Det ble videre gjort gjeldende at godkjente skoler som ikke var i drift pr 13. desember 2005, heller ikke ville ha aksept for å drive virksomhet etter lov om frittstående skoler. Godkjente skoler som

var i drift pr denne dato, kan likevel med hjemmel i gjeldende lovverk søke å få endret sin konsesjonsinnvilgning. Bl.a. gjelder det for to private videregående skoler her i fylket som Rogaland fylkeskommune har fått til uttalelse samtidig med herværende høringsutkast.

3. Problemstilling

Det foreliggende høringsgrunnlaget omfatter forslag til endringer av gjeldende lovverk på følgende områder:

- Lovens tittel og virkeområde
- Godkjenning med rett til tilskudd
- Videregående skoler som gir yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler
- Krav til skolenes drift
- Krav til innhold og vurdering
- Inntak av voksne
- Organisering av elever i grupper
- Offentlig tilskudd og skolepenger
- Krav til regnskapsføring, rapportering mv.
- Tilsyn og sanksjoner.

I henhold til lovutkastet kan departementet godkjenne skoler som skal drive virksomhet på følgende grunnlag:

- religiøst,
- anerkjent pedagogisk retning,
- internasjonalt,
- særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett,
- norsk grunnskoleopplæring i utlandet eller
- særskilt tilrettelagt opplæring for funksjonshemmede.

Departementet kan inntil videre ikke godkjenne nye skoler innenfor sistnevnte kulepunkt. Krav om et særskilt grunnlag omfatter ikke skoler som er i drift pr 1. april 2007 eller er godkjent etter tidligere lovverk.

Alle endringsforslagene fremgår av utkast til lovtekst som følger som vedlegg 1 i denne saksutredningen. Forslagene er markert med kursiv. Dette gjelder også for forslag til endringer som er av teknisk art og som sådan ikke har betydning for realiteten i saken.

4. Saksopplysninger:

4.1. Generelt

Antall frittstående skoler som var i drift per 1. april i år fremgår av etterfølgende oppsett:

Type	Antall	
	Grunnskoler	Videregående skoler
Religiøse	62	30
Faglig-pedagogiske alternativer	64	19
Norske skoler i utlandet	16	5
Offentlig læreplan	16 (L97)	43 (R94)

Internasjonale skoler	5	1
-----------------------	---	---

Høsten 2005 gikk 13 249 elever i frittstående grunnskoler. Det utgjør ca 2,1 % av samtlige grunnskoleelever i Norge. Innenfor videregående opplæring gikk på samme tidspunkt 9 616 elever i frittstående videregående skoler. Det utgjør om lag 5,4 % av samtlige elever i videregående skoler her i landet. 9 av de videregående skolene er skoler for funksjonshemmede hvorav 5 av disse er etablert på religiøst grunnlag. 3 skoler er helsepedagogiske steinerskoler (kombinert med grunnskoletilbud) og 1 skole følger offentlig læreplan.

Der er 51 videregående friskoler som gir yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler, dvs skoler godkjent etter lovens kap 6A. Disse har følgende fordeling:

Antall	Type
24	Bibelskoler
12	Kunstsikoler
5	Utdanning innen dans og musikk
10	Andre typer skoler.

4.2 Lovens tittel

Friskolelovens fulle tittel og korttittel er: Lov om frittstående skolar (friskolelova). Da forslaget om begrepsendring var på høring i forbindelse med forslaget til ny friskolelov, var det kun et fåtall av høringsorganene som uttalte seg om lovens tittel og begrepsbruk. Rogaland fylkeskommune hadde for sin del ingen merknad til dette i den anledning.

Tidligere lovtitler som har vært i bruk for dette området er:

- lov 14. juni 1985 nr 73 om tilskudd til private grunnskoler og private skoler som gir videregående opplæring (privatskoleloven) og
- lov 6. mars 1970 nr 4 om tilskudd til private skoler (uten offisiell korttittel).

Skoler som var godkjent etter ovenfornevnte lovverk ble kalt private skoler.

Etter departementets vurdering gir begrepet "frittstående skole" ikke allmennheten en umiddelbar informasjon om at disse skolene er i privat eie, noe som kan synes uheldig. Benevnelsen frittstående skole er også et verdiladet begrep som kan gi en uheldig og utilsiktet assosiasjon om at de frittstående skolene er frie og at de offentlige skolene således er ufrie.

Departementet fremmer derfor nå forslag om at den nåværende offisielle tittelen på loven og den offisielle korttittelen – lov om frittstående skolar (friskolelova) – endres til lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova). Skolene vil ved det bli kalt private skoler. Med ordene "med rett til statstilskot" blir det tydelig at tilskuddet er statlig og at det er lovhjemlet.

Rogaland fylkeskommune støtter forslaget og at det således foretas endringer i §§ 1-1, 1-2, 2-1 til 2-3, 3-1, 3-7, 3-8, 6-1 og 6-3.

4.3. Lovens virkeområde

Det har fra enkelte hold vært stilt spørsmål ved lovforståelse når det gjelder fjernundervisning og kjøp av opplæringstjenester. Departementet har av den grunn foretatt en presisering i lovens § 1-2. Presiseringen når det gjelder fjernundervisning vil etter forslaget også omfatte desentralisert undervisning, nettbasert undervisning og undervisning som foregår per brev. Av det følger at lovens virkeområde vil bli en ren videreføring av § 2 i den tidligere privatskoleloven hvor brevskoler uttrykkelig var unntatt fra lovens virkeområde.

Rogaland fylkeskommune støtter forslaget om at det forestas en slik presisering.

4.4 Godkjenning med rett til tilskudd

Det gjelder for alle skoler med unntak av videregående skoler som gir yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler.

I den tidligere privatskoleloven, som ble erstattet av friskoleloven, ble det stilt krav om at en skole måtte ha et bestemt formål, for eksempel religiøst, faglig-pedagogisk alternativ, norsk skole i utlandet eller kvantitativt behov. Da kravet til formål ble fjernet med friskoleloven, førte dette til en ukontrollert vekst i antallet nye skoler. For å få til den ønskede innstramningen foreslås det nå å gjenninnføre tilleggskrav til grunnskoler og videregående skoler for å få godkjenning med rett til tilskudd etter loven. Forslagene til tilleggskrav slik de nå foreligger, avviker ikke så meget fra det prinsipielle syn Rogaland fylkeskommune ga uttrykk for i forbindelse med høringen knyttet til endringsforslag av friskoleloven i februar 2004, jfr. FT sak 16/04.

De private skolenes formål etter foreliggende forslag til lovtekst er primært å drive skole, dvs. at de på vegne av det offentlige skal sørge for at elevene får oppfylt sin rett og plikt til grunnskoleopplæring og rett til videregående opplæring. Skolenes formål er således ikke primært å gi opplæring til en bestemt tro eller gi kunnskap om en bestemt undervisningsfilosofi. De tidligere brukte begrepene "grunnar" og "formål" i den tidligere privatskoleloven foreslås i høringsgrunnlaget erstattet med begrepet "grunnlag". Dette utleder at skolene i tillegg til å gi elevene jevn god opplæring også må dokumentere at de skal ha og har et særskilt grunnlag.

Den tidligere privatskoleloven åpnet for å kunne gi godkjenning av skoler som skulle "fylle eit kvantitativt undervisningsbehov". Begrepet "behov" ble knyttet til manglende undervisningskapasitet i de offentlige skolene, enten ved at utdanningstilbudet manglet helt, eller ved at utdanningstilbudet ikke fullt ut dekket etterspørselen etter utdanning. Det foreliggende høringsutkastet åpner ikke for gjenninnføring av godkjenning av skoler grunnlagt i et generelt kvantitativt behov.

Som en hovedregel burde det ikke lenger være behov for, slik fylkesrådmannen ser det, å etablere nye private videregående skoler for å drive opplæring etter læreplaner som er helt identiske med de som de offentlige skolene følger.

Rogaland fylkeskommune er derfor enig i forslaget om ikke å gjenninnføre en særskilt godkjenningsordning for skoler ut fra et generelt kvantitativt behov.

4.4.1 Skoler som etableres og drives på grunnlag av en anerkjent pedagogisk retning
Kunnskapsløftet gir i større grad enn tidligere skolene frihet til å organisere opplæringen. Siden læreplanen i liten grad beskriver innhold, er skolens handlingsrom økt betraktelig med tanke på utvalg og konkretisering av innhold og valg av arbeidsmåter for at elevene skal nå kompetansemålene i fagene. Dette gir et langt større spillerom for skolene til å legge til rette for alternative opplærings- og organiseringsformer så lenge kompetansemålene nås.

Som følge av Kunnskapsløftet vil de offentlige grunnskolene også i prinsippet nå kunne gi opplæring i henhold til f.eks montessoripedagogikken, dvs at de følger Kunnskapsløftet, bruker Maria Montessoris psykologiske forståelse av barnets utvikling, herunder virkemidlene, har montessorimateriell og et undervisningspersonale med tilleggsutdanning i montessoripedagogikk.

Mange offentlige grunnskoler har elementer av montessoripedagogikken i sin undervisning, men tilbyr ikke denne pedagogiske retningen i sin helhet. Per i dag finnes det bare frittstående montessoriskoler. Det er ingen montessoriskoler som er godkjent etter opplæringslovens § 2-12.

Høringsnotatet legger opp til at foreldre og elever fortsatt skal kunne velge skoler som utgjør et faglig-pedagogisk alternativ. Dette tidligere brukte begrepet foreslås likevel erstattet med begrepet "anerkjent pedagogisk retning". I begrepet ligger det at pedagogikken nødvendigvis ikke er annerledes enn den som tilbys i den offentlige skolen, men at den representerer en sammenhengende ide og et verdigrunnlag som normalt ikke realiseres i den offentlige skolen. Med "pedagogisk retning" menes at skolen skal følge et helhetlig pedagogisk opplegg; en organisering, en metode og tilhørende læreplaner. I begrepet "anerkjent" ligger det at pedagogikken er utprøvd, utførlig beskrevet i litteraturen, velrenommert og relativt utbredt.

Dette utleder at en nasjonal modell, f.eks en fransk eller spansk læreplan, ikke vil være å forstå som en anerkjent pedagogisk retning. Steinerskoler, montessoriskoler og såkalte "jenaplanskoler" og "daltonskoler" vil derimot falle innenfor definisjonen. Dette likevel under forutsetning av at det tilsettes undervisningspersonell med spesialkompetanse.

Rogaland fylkerskommune støtter forslaget.

4.4.2 Skoler som etableres og drives på et internasjonalt grunnlag
For å gjøre rekrutteringen av nødvendig utenlandsk arbeidskraft enklere for bl.a. norsk næringsliv og universiteter og høyskoler, legger høringsgrunnlaget til grunn at privat-skoleloven skal åpne for tilskudd til internasjonale grunnskoler og videregående skoler i Norge. Slike skoler vil også kunne være et aktuelt tilbud for norske elever som har gått på tilsvarende skoler i utlandet og være til nytte for elever med planer om videre studier i utlandet. Slike skoler skal ha et annet undervisningsspråk enn norsk og samisk.

Det fremsettes forslag om å innføre krav om at de internasjonale skolene skal drive sin virksomhet etter internasjonale læreplaner, f.eks læreplanene til International Baccalaureate Organization (IBO) samt at skolene er sertifisert av den organisasjonen som har utarbeidet

planene, evt. at skolen har en tidsplan for slik sertifisering. For frittstående internasjonale skoler som per i dag ikke følger en slik internasjonal læreplan og /eller ikke har nevnte sertifisering, foreslås det en overgangsperiode på 3 år fra lovens ikrafttredelse for slike til å kunne og til å ha tilpasset seg nye krav.

Rogaland fylkeskommune støtter forslaget.

Flere fylkeskommuner tilbyr videregående opplæring i henhold til læreplaner utarbeidet av IBO. IB er likevel ikke formelt en del av den offentlige tilbudsstrukturen. Departementet stiller seg imidlertid positiv til at også fylkeskommuner har et internasjonalt tilbud på videregående skoles nivå og vil vurdere hvordan slikt tilbud eventuelt kan forskriftsfestes.

Departementet etterspør fylkeskommunenes syn på forslag om at det skal åpnes for tilskudd til internasjonale videregående skoler etter privatskoleloven.

Rogaland fylkeskommune vil støtte et forslag om å gi tilskudd til internasjonale skoler dersom de for øvrig fyller de kravene som er stilt i forslaget til ny privatskolelov.

4.4.3 Skoler som etableres og legger særskilt til rette for videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett

Høringsnotatet legger opp til at privatskoleloven skal åpne for godkjenning av skoler som ønsker å tilby utdanningsprogram som legger særskilt til rette for toppidrett på videregående skoles nivå. Med toppidrettstilbud menes Utdanningsprogram idrettsfag hvor det valgfrie programfaget toppidrett 1, 2 og 3 er obligatorisk for elevene, alternativt Utdanningsprogram for studiespesialisering med minimum 5 uketimer (à 45 min.) toppidrett etter egen plan. Skolen må kunne dokumentere at den legger særskilt til rette for toppidrettssatsning, bl.a. når det gjelder organisering av skolehverdagen, skole- og treningsanlegg og spisskompetanse innenfor de/den idretten skolen tilbyr. De valgfrie programfagene breddeidrett, friluftsliv og lederutvikling i Utdanningsprogram idrettsfag faller utenfor den toppidrettsdefinisjonen som her legges til grunn.

Fylkesrådmannen er kjent med at en rekke slike tilbud er etablert i Norge og at skolene får tilskudd etter en høyere sats enn for ordinære videregående skoler med tilsvarende utdanningsprogram.

Etter fylkesrådmannens vurdering må slike studietilbud følge normalsatsene for de to utdanningsprogrammene. Dersom disse tilbudene i privat regi fortsatt skal få et forhøyet tilskudd, må også fylkeskommuner som tilbyr toppidrett kunne få et forhøyet tilskudd.

4.4.3 Flytting av skolevirksomheten og eierskifte

Etter gjeldende forvaltningspraksis stilles det i godkjenningsbrevene til skolene vilkår om at det skal sendes ny søknad dersom en frittstående skole ønsker å flytte virksomheten til en annen kommune/fylkeskommune. Det er like relevant for vertskommune/vertsfylke å kunne uttale seg når en allerede godkjent skole ønsker å etablere seg i kommunen eller fylket, som det er for dem å uttale seg under den opprinnelige søknadsprosessen om en ny etablering.

Fylkesrådmannen støtter derfor presiseringen i lovutkastets § 2-1 om at det i forkant av en flytting må søkes departementet om godkjenning.

Det vurderes om melding av eierskifte bør lovfestes. Rogaland fylkeskommune vil støtte et forslag om å lovfeste plikten til å melde fra om eierskifte.

4.5 Videregående skoler som gir yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler

Adgangen til å godkjenne nye videregående skoler som har til formål å gi yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved offentlige videregående skoler ble midlertidig opphevet med virkning fra 9. juni i år. Det er bare godkjente kap. 6A-skoler som var i drift 13 desember 2005 som har rett til tilskudd og til å drive virksomhet etter loven. Høringsnotatet legger opp til en opprydding i forholdet mellom friskolelovens kap. 6A og gjeldende fagskolelov. Målet er at både endret privatskolelov og fagskolelov skal bli hensiktsmessige rammer i utdanningspolitikken, og at utdanningssystemet blir så forståelig og oversiktlig som mulig.

Det legges opp til å beholde bestemmelsene i friskolelovens kap. 6A i endret privatskolelov i 3 år regnet fra lovens ikrafttredelse. Deretter vil bestemmelsene bli opphevet. Det legges til grunn at de skoler som i dag er godkjent etter kap. 6A i løpet av den tre-årige overgangsperioden innretter seg etter vilkårene i enten fagskoleloven eller endret privatskolelov.

Rogaland fylkeskommune støtter forslaget.

4.6 Inntak av voksne

Etter friskoleloven kan voksne med rett til videregående opplæring få tilbud ved en frittstående videregående skole. Det er en forutsetning for inntak at hjemfylket vurderer den enkeltes voksnes realkompetanse. Som hovedregel kan ikke voksne søkere uten rett til videregående opplæring få inntak til en frittstående videregående skole. Imidlertid gjelder ett unntak: De frittstående videregående skolene som ved endringen av friskoleloven i 2004 hadde voksne elever uten rett til videregående opplæring, skal fortsatt ha anledning til å ta inn slike søkere med samme antall som de faktisk hadde skoleåret 2004/2005. Dette er regulert i forskrift til friskoleloven.

Det foreliggende høringsnotatet legger opp til at videregående friskoler ikke lenger skal ha anledning til å ta inn voksne uten rett til videregående opplæring. Det legges likevel opp til en overgangsordning for slike skoler. Ut fra dette fremmes forslag om at den aktuelle delen, forskriftshjemmelen i § 3-5 femte ledd, oppheves ett år etter lovens ikrafttredelse. Forslaget innebærer at fylkeskommunen ikke lenger vil bli trukket i rammetilskuddet for en gruppe som ikke er prioritert gjennom individuelle rettigheter i opplæringsloven.

Rogaland fylkeskommune støtter forslaget.

Det er ingen grunn til at offentlige og private videregående skoler skal stilles ulikt i forhold til å gi voksne uten rett videregående opplæring. Det må være antallet elever med rett til videregående opplæring som er utgangspunktet for privatskolenes statstilskudd og trekket i fylkeskommunenes rammetilskudd.

Endringsforslaget vil blant annet kunne berøre Vinterlandbruksskolen på Jæren som har mange voksne elever uten rett til videregående opplæring.

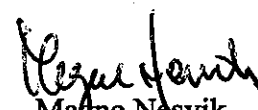
Etter fylkesrådmannens oppfatning kan ikke voksne søkere til et skoleslag behandles annerledes enn søkere til andre utdanningstilbud utelukkende av historiske grunner. Dersom Rogaland fylkeskommune ønsker å gi tilskudd til privatskoler med et tilbud særlig tilpasset voksne, bør dette skje etter søknad og tildeling av ordinære voksenopplæringsmidler og ikke som et trekk i rammetilskuddet.

Forslag til vedtak/uttalelse:

Rogaland fylkeskommune viser til foreliggende høringsuttalelse og de merknader som fremkommer av selve saksforelegget.

Rogaland fylkeskommune har tidligere gitt uttrykk for at gjeldende friskolelov har en rekke svakheter som gjør den lite egnet til å regulere forholdet mellom offentlige skoler og frittstående skoler på videregående nivå. Lovutkast er, slik fylkeskommunen vurderer det, langt bedre egnet til å regulere dette forholdet. Utkastet gir også rom for forutsigbarhet for foreldre eller andre som måtte ønske å starte en friskole. Rogaland fylkeskommune finner derfor å kunne tiltre hovedtrekkene i det foreliggende endringsforslaget.

Liv Fredriksen
fylkesrådmann

Magne Næsvis
fylkesdirektør

Vinterlandbruksskulen på Jæren

4

SOLA KOMMUNE	
Sentralarkiv:	
Saksnr. Del:	04/745-7
25 OKT. 2006 Nærland, 24. oktober 2006	
Ark.kode:	223 A41
Saksbehandler:	HKE

Ordførerne i våre eierkommuner

Kopi: TNE

FORSLAG TIL ENDRINGER I FRISKOLELOVEN – OPPHØR AV TILBUD OM VIDEREGÅENDE OPPLÆRING PÅ AGRONOMNIVÅ FOR VOKSNE ELEVER

Kunnskapsdepartementet har ved brev datert 10.10.2006 sendt forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skoler (friskoleloven) på høring. Frist for høringsuttalelser er satt til mandag 2. januar 2007.

Departementet følger med dette opp nåværende regjerings ønske om å stramme inn utbredelsen av private skoler som ikke utgjør et religiøst eller pedagogisk alternativ til den offentlige skolen, jfr. valgkampen før fjorårets stortingsvalg og den politiske plattformen for flertallsregjeringen.

I tillegg til den varslede innstramningen i adgangen til å etablere nye friskoler, foreslår departementet videre i høringsforslaget at frittstående videregående skoler ikke lenger skal ha anledning til å ta inn voksne elever uten rett til videregående opplæring. Forslaget betyr at den spesielle anledningen som i dag er gitt ved forskrift til loven om inntak av inntil et bestemt antall voksne søkere uten rett til videregående opplæring ved navngitte frittstående skoler opphører.

Dette forslaget betyr at unge nyetablerte bønder og andre som utgjør målgruppen for dagens tilbud om ettårig komprimert agronomkurs ved Vinterlandbruksskulen på Jæren, ikke lenger vil få slikt tilbud. Voksne elever uten rett til videregående opplæring har utgjort en dominerende andel av elevmassen ved Vinterlandbruksskulen på Jæren de seinere årene, og andelen ser ut til å være økende. Dersom skolen ikke lenger vil ha rett til statstilskudd for disse elevene, vil det ikke være mulig å opprettholde skolens tilbud om ettårig komprimert agronomkurs.

Som kjent foreslo Utdannings- og Forskningsdepartementet tilsvarende endring i friskoleloven i sak som ble sendt på høring 17.12.03. Etter betydelig engasjement fra flere, ikke minst fra ordførere i våre eierkommuner, vedtok Stortinget i møte 28.10.04, vedtaksnr.16 (2004-2005), å be regjeringen legge til grunn at skoler som etter sin godkjenning pr. 2004 kan ta inn voksne elever uten rett til videregående opplæring, fortsatt kan gjøre dette. Det faktiske antall voksne elever skoleåret 2004/2005 ble lagt til grunn for inntak og tilskudd.

I gjeldende friskolelov er det i § 3-1, femte ledd, gitt hjemmel for departementet å gi forskrift om inntak av voksne søkere uten rett til videregående opplæring. Etter forskrift gjeldende fra 01.08. 2006 kan 25 navngitte skoler til sammen ta inn inntil 1060 voksne søkere uten rett til videre opplæring. Vinterlandbruksskulen på Jæren kan ta inn inntil 21 av disse. De aktuelle skolene tilbyr ulike studieprogram, og studieprogram i naturbruk utgjør bare en mindre del av antallet skoler og antall godkjente søkere.

Vinterlandbruksskulen på Jæren

Departementets vurdering og forslag framgår av høringsnotatet kapittel 12.2, side 36. Det foreslås en overgangsordning på ett år fra lovens ikrafttredelse for skolene til å tilpasse seg den nye situasjonen.

Kravet til kompetanse er stort og økende innen alle sektorer i arbeidslivet. Dette gjelder ikke minst i landbruket hvor det landbruksfaglige utdanningsnivået fortsatt er lavt. I Fafo-rapport 463 fra 2004 går det fram at 6 av 10 mannlige og 8 av 10 kvinnelige brukere ikke har noen formell landbruksutdanning. Selv blant brukere under 40 år er det færre enn halvparten som har landbruksfaglig utdanning.

I mange kommuner utgjør landbruket en vesentlig del av verdiskaping og sysselsetting. Framtidsrettet fagkunnskap vurderes å ha stor betydning i arbeidet med å skape grunnlag for videreutvikling av et sterkt landbruk. Vårt område er kjent for å ligge i forkant når det gjelder faglig utvikling, og for å ha evne og vilje til å tilpasse seg nye utfordringer. Dette er verdifulle holdninger som det er viktig å holde fast på og stimulere for videre utvikling.

Mange framtidige bønder er i den situasjonen at de må ha en yrkesaktiv periode utenom landbruket før de får anledning til å starte som bonde. Dermed er de avhengige av å kvalifisere seg for et arbeidsmarked utenom landbruket og velger dermed studieretning på videregående nivå for å kvalifisere seg for sitt første yrkesvalg. Tilbudet om ettårig komprimert agronomutdanning, som gis ved noen få skoler, deriblant Vinterlandbruksskulen på Jæren, fyller dermed et viktig behov for de som seinere vil skaffe seg nødvendig kompetanse for å drive egen gard.

Vinterlandbruksskulen på Jæren og Vinterlandbruksskulen i Ryfylke har sammen gitt utdanning til ca 70 % av samla antall nyutdanna agronomer i fylket de siste årene. Gjennom den langvarige tradisjonen med å ambulere mellom kommuner, har mange elever fått tilbud om fagutdanning nær hjemstedet og dermed vært i stand til å kombinere skolegang med drift av egen gard. Bortfall av tilbud om ettårig komprimert kurs ved disse skolene vil dermed representere en betydelig reduksjon i samla utdanningstilbud. Dersom denne delen av forslag til endring i friskoleloven skulle bli vedtatt, ser vi klart at tilbudet om kompetansebygging i landbruket blir sterkt svekka.

Gjennom opprettelsen, og langvarig støtte til drift av Vinterlandbruksskulen på Jæren, har kommunene som står bak skolen vist stor vilje og evne til å satse på kompetansebygging i landbruket som del av arbeidet med å styrke næringsgrunnlaget i sine respektive kommuner.

Slik vi nå oppfatter situasjonen, vil Vinterlandbruksskulen på Jæren måtte nedlegges med mindre det lykkes å påvirke departementet til å endre forslaget på dette punktet. Dersom kommunene mener at det er verd å kjempe for at dette spesielle utdanningstilbudet skal opprettholdes, regner vi med at det tas nødvendig politiske initiativ.

Med hilsen

Odd Narve Grude
styreleder

Hadle Nevøy
rektor